

Független Magyarország

Egy szám!
1500
korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefon-szám: 184.

Feladó szerkesztő:
FODOR KÁROLY.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 100.000 K.
Vidékre negyedévre 120.000 K.

Egy szám!
1500
korona.

„Kunbajai lógósok és Vaterlandsverräterek.”

Miért függesztették fel a kunbajai főjegyzőt?

Szuver József és társai kunbajai lakosok panaszt emeltek a felettes közigazgatási hatóságoknál Maár József kunbajai vezető jegyző ellen, amelynek eredménye az lett, hogy Koller Oszkár bácsalmási főszolgabíró megindította a vizsgálatot Maár ellen, akit állásától fel is függesztett s egyben vádemelés miatt áttette a nyomozási iratokat a bajai kir. ügyészséghez.

Hír szerint ez az egész feljelentési manőver és hajszabosszából történt Maár ellen. Kunbaján egy idő óta erősebb pángermán mozgolódás észlelhető. Egyes kunbajai svábok nem félnek a bőrükbe, talán azért, mert túlságosan jól megy a dolguk. Maár József szintén sváb származású, de erősen magyaros érzelmű ember, aki nem tűr meg semmi földalatti munkát a magyar állameszme ellen. Egyes tulzó kunbajai svábok emiatt meggyűlöltek a szerintük „renegát” községi főjegyzőt.

Más információ szerint a kunbajai svábok azért haragudtak meg Maár főjegyzőre, mert a községi patikajog adományozásánál neki tulajdonították azt, hogy a megyei közigazgatási bizottság nem respektálta a kunbajai községi képviselőtestület óhaját, hogy Kasziba Kálmán pályázó gyógyszerésznek adják meg a patikaengedélyt, hanem azt három pályázó: Kasziba Kálmán, Ambrozy Tibor és a kunbajai születésű Werner Géza reflektánsok közül Werner Gézának adta.

Ezt az alkalmat használták fel Maár József titkos ellenségei, hogy elgáncsolják a 65 éves Maár főjegyzőt, aki immár negyven év óta áll a közigazgatás szolgálatában.

A feljelentés szerint az október elsejei levéte-ünnepély után a kunbajai nagyvendéglőben, folytatódott a népiünnepély s ennek során Maár József is felszólalt s állítólag azt mondta sváb nyelven:

— Szorgalmasan végezték a levéte tanfolyamot és ne legyetek olyan galádok, mint a kunbajaiak, akik mind lógósok és hazaárulók voltak. (Maár főjegyző ezen szavai arra alludáltak, hogy állítólag a világháború alatt Kunbajáról rengeteg lógós lett volna.)

Szuver József és társai sértve és találva érezték magukat Maár József ezen kijelentése miatt és hónapokkal később feljelentették Maárt a főszolgabírónál és az a'ispánnál, holott a valóság az, hogy egyesek ezen általános kijelentés miatt nem követelhetnek elégtételt, hanem legfeljebb csak Kunbaja község képviselőtestülete, mert, ha Kunbajának pár ezer lakosa van, az nem jelenti azt, hogy mindegyik külön pere'heti a főjegyzőt, mert sértve érzi magát.

Maár József védője dr. Knézy Lehel ügyvéd. A védekező iratban elismerik azt, hogy Maár József ezt a kijelentést tette a fiatal levéteknél:

„Ihr werdet Männer, nicht wie die Kunbajai Lógósok und Vaterlandsverräter.”

A bajai kir. ügyészség egyébként nem vállalta a vád képviselőjét Maár ellen, illetve nem emelt vádat Maár főjegyző ellen, hanem egyszerű becsületsértési perré minősítette az egész ügyet és az iratokat áttette a bácsalmási járásbíróhoz, ahol január 10-én tárgyalja dr. Hetényi Pál, a járásbíró vezetje.

Maár Józsefet egyébként annyira felzavarta ez a hajszabossz, hogy idegbeleg lett s most Budapesten egy idegstanatóriumban ápolják.

Ugy tudjuk egyébként, hogy Maár József épen előre haladott korára s negyven éves közzolgálati múltjáról tekintettel kérni fogja nyugdíjaztatását.

lőnböző elszakított részeken. Az egyik területen volt egyetem, másik területen nem, egyes elszakított részeken a felekezeti iskolák voltak nagy számmal, a másik helyen nem. Mindezeket a speciális viszonyokat tekintetbe véve fogják előkészíteni a megindítandó tárgyalások anyagát, amelynek következtében előreláthatóan mentesül a magyar állam az évek során át tartó jogosulatlan megterheléstől és megnyílik a kormány számára annak a lehetősége, hogy a normális költségvetés keretében a nyugdíjasok fizetésének ügyét rendezzék. Azt a nyugdíjösszeget pedig, amit eddig előlegezett a magyar állam s amit az utódállamoknak kellett volna folyósítani, most betudják a jóvátételbe.

A Máv. 100 kilométeres tarifamérséklést léptet életbe.

A Máv.-nál a pengőre való átérésnek komoly jelentősége lesz azért, mert ezzel az államvasutak vezetősége igen nagyszabású és a közönség szempontjából igen előnyös reformot is életbe fog léptetni.

Ugyanis arról van szó, hogy 100 kilométeres körzetben az államvasutak egész területén 30—40 százalékkal leszállítják az áru- és utasdíjszabást azzal a határozott számdékkal, hogy a vicinális forgalomban könnyebbé és rentabilisabbá tegyék a termelést, aminek egyenes következménye az árak csökkenése lesz.

A bevételekben így beálló jelentős bevételecsökkentéseket a nagyobb forgalommal óhajtják elérni, amire feltétlenül megvan a remény. Hiszen abban a pillanatban, amint a Máv. ezt az újítást életbe lépteti, egyszerre megszűnnek az autófuvározók előnye, úgy hogy a Máv. ezt a veszedelmes konkurenciát megszünteti.

Rendezik a nyugdíjasok ügyét az utódállamokkal.

Minden utódállammal külön tárgyal a magyar kormány.

Január végén terjeszti be Bud János pénzügyminiszter az új 1926—27. évi költségvetést, amelynek főbb tételeit már a genfi népszövetségi ülésen ismertette a pénzügyminiszter.

E lentételekben a mostani év költségvetésével az új költségvetésben beruházási tételek nem szerepelnek, miután a kormány három évre dolgozta ki a beruházási programját.

Lényeges változásokon fog keresztül menni a költségvetésnek az a része, amely a nyugdíjasok ellátásáról szól. Az új költségvetésbe az összes nyugdíjasok illetményeit felvették, miután a kormánynak szükségszerűen gondoskodni kell az összes nyugdíjasok ellátásáról addig is, amíg az utódállamokkal lefolytatandó tárgyalások eredményesen befeje-

ződnek. A Nemzetek Szövetsége legutóbbi tanácskozásán az utódállamokra nézve is kötelezővé tette, hogy a nyugdíjasok terhének megosztása tekintetében a magyar kormánnyal a tárgyalások meginduljanak. A tárgyalások előkészítése most van folyamatban. A magyar kormány összeállította azokat a statisztikai adatokat, amelyek a nyugdíjasokra vonatkoznak, ugyancsak elkészültek a magyar állam igazságtalan megterhelésének kihatásaira vonatkozó számadások és most a jövő tárgyalások megindítása érdekében az utódállamokkal közlik ezeket az adatokat. A magyar kormány nem közös bizottságban, hanem minden egyes utódállammal külön-külön fog tárgyalni, mert hiszen speciális helyzettel állunk szemben a kü-

Hócipő Hócipő Hócipő

a gyermekek minden vágya és öröme. Legolcsóbb és leghasznosabb ajándék. Újszállítmány érkezett és minden eddiginél olcsóbb árak!

Kattarinka cipőárúház

Ne szereltesse rádiót,

mig díjtalan költségvetést nem kér

Lázár Sámuel cégtől.

Szakszerű szerelések garancia mellett — Vestern és Telefunken készülékek

Nagyjelentőségű tervek megvalósítása van küszöbön a Máv. vonalain.

Tavasztól kezdve fokozatosan megjavul a vicinálisok forgalma. — Külön választják a személy- és az áruszállítást — Szaporítani fogják a motoros járatokat. — A távolsági forgalomban csak gócpontokon tartanak megállást a fővonal vonatai.

A rádió, autó, repülőgép, hidrolán és a többi modern találmány gyakorlati előnyeit kihasználva a jelen korszak viszonyai közepette a több évtizeden keresztül modern közlekedési eszköznek tekintett vasút sem maradhat többé a konzervatív maradiság eddigi fokán, hanem fokozatosan át kell változtatnia üzemét olyanra, amely felveheti a versenyt a legújabb technikai vívmányokkal a közlekedési forgalom terén.

Elismeréssel kell megemlékeznünk a Máv. igazgatás ama nagy érdeméről, amellyel a háboruban és a forradalmi időkben annyira lezüllyt vasuti állapotokat — a román megszállás okozta máv. károk, kocsi-park-kirabolás dacára is — annyira helyre tudta állítani, hogy csaknem teljesen békébeli viszonyokat lehet ma már élvezni vasútforgalmi vonatkozásokban.

Ezt az elismerést méltán kivívó fokozatos tevékenységet akarja a Máv. céltudatos következetességgel tovább folytatni, hogy megvalósuljon az a már régebbi idő óta tervezett álm, amely a magyar vonalak forgalmi kiválóságát a művelt Nyugat államaihoz tapasztalható állapotokkal egy nivóra kívánja emelni.

Arról van szó — értesülésünk szerint, — hogy a kormányelnök genfi utjának eredményeként felhasználásra kerülő összegek az állam külföldi kölcsönének felszabadított részéből, mint ismeretes, hasznos beruházási célokra lesznek fordítva. Egy nagyobb tétel jut tehát belőle a Máv.-nak, amelyre az a feladat vár, hogy a tranzit forgalom számára teljesen nyugateurópai kultúrívót biztosítson a magyar vonalaknak. E célból a tervezett építkezéseken felül még a mozdonyok és a motoros kocsik megfelelő szaporítását is tervbe vetik az illetékesek s a további tervek részleteiből annyit máris sikerült megtudnunk, hogy tavasztól kezdődően bácskai vonatkozásokban is lényeges javulás fog bekövetkezni a vicinálisok közlekedésében.

Amint csak lehetővé válik, meg fog szünni ugyanis értesülésünk szerint valameányi helyi érdekű vonalunkon a mostani ósdi, célszerűtlen, a személyforgalmat késleltető vegyesvonal rendszer, amennyiben e jeseen külön választják az áru továbbításokat és a személyszállítást. Míg a személyeket csak motorok vagy sínautók, addig az árukat csak gőzmozdonyos teherkocsik fogják fuvarozni. E célra most már olajmotorokkal nagyban folyó a kísérletezések. Hogy Bajának a megyei pertfektárról való megközelíthetősége mily sokat nyer ily módon, azt felesleges részletesen ismertetnünk, elég ha hivatkozunk a máshol már forgalomba levő motorosokra, melyek mindenütt kitűnően beváltak az utasok szempontjából, amellyel, hogy a Máv. gazdálkodásában is te-

emes üzemi megtakarítást érnek el.

Ha a tervek mind megvalósulhatnak, akkor számíthatunk lehet arra, hogy magán a fővonalunkon is sűrűbb járatok lesznek a helyi forgalom lebonyolítására vagy sínautóbuszon, vagy motoros kocsikkal. Ez esetben a Baja-Budapest, azonkívül Baja és Pécs között közlekedő személyvonatok már itt a megye területén is csak a nagyobb gócpontokon tartanak megállást, a távolsági forgalomba bekapcsolódó utasok felvételére és leszállására, mert a helyközi utasok fuvarát a két óránkénti közlekedő, kisebb egységek (motorosok, sínautók) fogják lebonyolítani. A vicinális vonatokon utazók sem lesznek kénytelenek az áru felvétel céljából végzett tolatásokat végig várni, amikor is pár órás utat 5-6 óra alatt kellett eddig megtenniük.

Ezek a tervbevetett előnyös változások remélhetőleg egyfelől közelebb hozzák a vidéket Bajához, másfelől módot adnak arra, hogy a mostaninál megfelelőbb menetrend szerint nyerjünk összeköttetést a fővárossal és a távolabbi nagyvilággal.

merényét végrehajtására, kifejezve az összeesküvők tiltakait, azután jó pénzért előmondott mindent a bécsi SHS. követtségnek és re. dörégnak.

Köber Geróltot Bécsben veszedelmes politikai kalandornak ismerik, akinek már többször voltak rendkívül gyanús ügyei és valószínűnek látszik, hogy az egész merénylet-mesét kitalálta, hogy pénzt zsarolhasson ki a letelepülésről.

Tény, hogy a belgrádi rendőrség valóban kapott ilyen jelentést Bécsből pár héttel ezelőtt és most La arevics Mita rendőrtisztviselő és Supics belügyminiszteri titkár azert utaztak Bécsbe, hogy megállapítsák, honnan erednek a merényletre terjedt hírek.

Opera előadás az Urániában

Nem mindennapi művészetben volt része a bajai közönségnek szombaton este, amikor is a m. kir. Op. ház együttese vendégszerepelt az Uránia mozgástervező intézmény színpadján. A tágas színház terem ebből az alkalomból z. u. f. a. g. megtelet intelligens, műértő közönséggel.

Az előadás azzal kezdődött, dr. Lanyi Viktor rendező bejelentette, hogy a hirdetett műsört még kiegészítik. Ezzel megkezdődött az előadás. Birálat mondásra nem eresztek magunkat hivatolnak ilyen hatalmas művészi előadásra, csupán referálunk a történekről: A közönség állandóan viharos tapsorkánál adott kifejezést tetszésének. A művésznöket és művészeket állandóan ünnepeleék. Feledhetetlen élménye marad a közönségnek a Carmen nagy jelenete, amelyet Radnay Erzsé, Kőszeghy Teréz és Demény Arthur adtak elő. A „B-jazzók” Leoneavalló 2. felvonásos operája csodás volt. A közönség zúgó tappsal honorálta dr. Dalnoky Viktor hatalmas áriját és az egész előadást.

Az előadás befejezte előtt még egy örvendetes bejelentéssel szolgáltak a rendező: A magyar operaház együttese a magyar kir. operaház diszleteivel és zenekarával fog vendégszerepe ni február elején. Amidőn minderről referálunk, nem mulasztjuk el, hogy Szilágyi György áldozatkésztségeért és vállalkozásáért elismerésüknek kifejezést ne adjunk.

Profeszor dr. Jäger-féle
meleg alsótrikók,
gyermek és férfi öltöny,
reform női nadrág,
bélelt bőrkecztük
mappabőröböl 145 ezer koronától,
kötött svetterek, pulloverek
leszállított occasió éron kaphatók

Fischer Pál divatüzletében

Merényletterv Sándor király ellen?

Egy bécsi kalandor leplezte le az állítólagos összeesküvést. — Belgrádi rendőrtisztviselők nyomozása Bécsben

Bécsből jelentik: Belgrádban az a hír terjedt el, hogy a bécsi rendőrségen feljelentették Tamaró olasz fasiszta újságíró, a milánói „Secolo” munkatársát, aki Bécs-

ben összeesküvést készít eló Alekzandar király ellen.

Egy Köber-Gerolt nevű állítólagos mérnök, aki beférkőzött Tamaró bizalmába, vállalkozott a

Stellner cipőüzletébe 10%-kal olcsóbban vásárolhat mint bárhol.

Gyap... J6-
zsef... 2)
megsz... ac-
tív és kizá-
rólag... tik.

R
Jale
Munk. 4.
jutában

Gump,
Gumzók,
Gyógyvosi
rendelő.
Alakítók.

üzlet... az
alanti... den
elfon

Ingze... ru-
haszöv... és
más... den
célra... és
sifon... és
hason... ágó
egy... zott

malál
külön... ény
St
rőt... ház.
(Tóth... en.)

Egy...
elvá...
üzle...
talát

Hócipő, sárcipő és egyéb cipő különlegesség.

MATKOVITS JÁNOS cipésznél. (Városház épület.)

Kritikai megjegyzések Éber Sándor tárlatáról

Nemcsak az a szűk baráti kör, amely mindig szívesen érdeklődik minden kulturális és művészi megmozdulás után, de most mindig többen és többen — az eddigi avatottak — kezdenek érdeklődni a festőművészeti alkotások iránt. Ezt a nagy haladást pedig az utóbbi évek legnagyobb szabású képzőművészeti kiállításának: Éber Sándornak köszönhetjük.

Éber Sándor eddigi festéseivel a maga művészi hajlandóságát, felkékének szonját elégitette s nem törekedett arra, hogy neve állandóan forgalomban legyen. Ezt úgy is mondhatnók, hogy sem nem tudta adminisztrálni magát a mai ütköző világban, de tanáros szerénysége mellett nem volt benne eddig elég fizetési szellem sem.

Éber Sándor nevével, alkotásával már évtizedek óta találkozunk itt is, ott is szalonok élén; a mostani hatalmas, a vidéki arányokat messze felépítő kiállítása mégis a szenzáció erejével hatott meg azokra is, akik pedig belelestelek Éber Sándor műhelytitkaiba és tudtak arról a hatalmas és értékes anyagról, amit több évtizedes kitartó munkával produkált Éber Sándor.

Éber alkotásainak jellemző vonásuk, hogy alapjuk a tárgyilagosság rajz s ennek célja a természet hűség elérése. A szín sem él különálló életet festményein; velejárója, kísérője a rajznak. A forma sincs külön hangsúllyal kiemelve, mert ez megbontaná a plain air hatást. A képei véges végig temperáltak s így áll elő Éber egyéni stílusa: a harmonia egy neve.

Az a művészet, amit Éber kultivál, a jó arany középut. A nagy darab földet bejárt magyar művész vizslését képviselő, komoly stúdiókon felépített nemzeti művészet. Nagyobb vásznai a magyar földet, erdőt, mezőt tárják és a magyar művészt, aki a hazai földet és népet szereti. Bemutatja a magyar falvak típusait, tájtanulmányokat, különösen remek részleteket a bácskai földéről és erdőkről, azonkívül a Duna, Sugovica, Csertői, Rézeti és Szeremei Duna megkapó tájairól, De látunk kollekciónak művészi képmásokat, romai, prágai (hradsinai) és müncheni vázlatokat is, szóval egy érett, kiforralt művész, egy festőbaráti sikeres munkálkodásának dus gyümölcsét.

Mindenkinek melegen ajánljuk, hogy tekintse meg a képzőművészeti tárlatot.
Spectator.

Egy nagy gyakorlattal bíró könyvelő

elvállal könyvelői munkákat, üzleti könyvek rendbehozatalát is. — Cim a kiadóban.

D'Annunzio Jugoszlávia ellen. Dalmáciát Olaszország részére követeli.

A triesti lapok jelentése szerint D'Annunzio Gardonesben részt vett azon az emléktűnnepen, amelyet a Fiumében elesett legionáriusok emlékére rendeztek. A templomi szertartás alatt D'Annunzio a Fiume város zászlójával tartott szarkofag előtt térdelt, majd átment a Vittoriale-villába, ahol nagy beszédet mondott az összegyűlt közönség előtt.

Ebben a beszédben D'Annunzio hangsúlyozta érdemeit, amelyek folytán Fiume végleg Olaszországhoz lett és kijelentette, hogy Fiume soha sem fog megfedekezni az Adriántul még fel nem szabadított testvéreiről. Hosszasan beszélt D'Annunzio Dalmáciáról és azt állította, hogy Dal-

mácia csak az akkori olasz kormány gyengesége miatt lett az SHS. királyságé, holott olasz föld még a római idők óta.

D'Annunzio ezután felsorolta a Dalmáciában található római régiségeket, majd kijelentette, hogy ezek mind el fognak veszni, ha Olaszország nem siet segítségére rabságban élő dalmáciai testvéreinek. Beszéde végén D'Annunzio méltatta a legionáriusok érdemeit, akik vele együtt küzdöttek a „Kvarnero gyöngyének” felszabadítása érdekében és felszólította őket, hogy legyenek mindenkor készek feláldozni magukat az Adriántul élő testvéreikért.

MOZI.

1926. január 7-án, szerdán délután fél 4, este fél 9 ó.

Az idei szezon legünnemélyesebb filmje

Marion Davies
legragogyóbb alakításával

JOLANDA a burgundi leány

Charles Mayor filmregénye 10 f.

Ezt megelőzi:

Buster Keaton

kitűnő ujdonsága

burleszk 2 felv. **Hiradók.**

— Január 6-án lesz a **Melles-Zsámboky vonós-négyes hangversenye a Nemzetiben.** A rendkívül szépek ígérkező művészt műsora a következő: 1. Beethoven: Vonós-négyes C-dur, Opus 59. — 3. szám. 2. Három hegedűszó, előadja Melles Béla hegedűművész, a m. kir. Opera hangversenymestere, zongorán kíséri Karig Emil. 3. Három gordonkaszó, előadja Zsámboky Miklós gordonkaművész, a m. kir. Zeneakadémia tanára, zongorán kíséri A földi János. 4. Ravel: Vonós-négyes F dur. Röviden következően jellemezzük a két vonós-négyest: Beethoven Opus 59. — 3. száma a három leghíresebb, u. n. Rasumovszky-quartettek közül az utolsó. Ezen három művet Beethoven bőkezű pártfogójának, a nagy zenebarát Rasumovszky hercegnek ajánlotta. Tartalmilag és formailag tökéletes mű, melyben különösen a 2. tétel romantizmusa áll közel a hallgatóhoz. A 3. tétel (Menuetti) megállás nélkül atacca megy át a 4. tételbe, mely egy nagyszerűen felépített fuga s mely tétel grandiózus befejezése nemcsak a quartetnek, hanem a B. műből álló sorozatnak. Ravel a Debussy francia impressionista irány követője és tökéletesítője. A mű tulajdonképpen sorozata a zenei hangulatképeknek és nagyszerűen dokumentálja a zenei hangfestésnek létjogosultságát. Interpretálása zeneileg és technikaileg a legnehezebbnek mondható és különösen a 2. tétel nizzicatótechnikája hat frappánsul. A mű, bár hangfestés az alapja — bővelkedik a szébbnél-szebb melódiákkal. A szólószámokról legközelebb. Jegyek Kollárnál és Wagnernál. Az előjegyzett jegyek is itt, vagy az aláírási ilyek tulajdonosainál január 5-ig beváltandók. A hangverseny tisztaságát hangjegyalapja javára fordítják.

Illatszerek
és pipere cikkek kaphatók
az **Apollóban**
(Uránia-mozgó mellett).

Akácfa

száraz, múlt évi vágású **hasábfá,**
továbbá más **kemény- és**
lágfa a leggyorsabb napi áron
kapható

Katanics Antalnál
Erzsébet királyné ucca 96. szám.
Telefon 91. — Telefon 91.

HIREK.

— **Sándor király Apa-**
tinban vadászik. Sándor
szerb király Trifanovics Dusan
tábornok, hadügyminiszter kísé-
retében Apatinba érkezett és ott
részt vesz állami erdőuradalom-
ban rendezendő két napos va-
dászaton.

— **A jövő évi választói**
névjegyzék előkészítése.
A vármegyei központi választ-
mány ma, hétfőn délelőtt 10 óra-
kor dr. Szabovlevics Dusan
alispán előnöktelével ülést tartott,
anelyen az 1927. évi választói
névjegyzék összeállítására vonat-
kozó munkálatokat beszélték meg
s tették meg az előkészületeket.
A központi választmány kijelölte
az összeíró küldöttségeket, ame-
lyek a névjegyzék kiigazításához
szükséges, választói jogosultság-
gal bírók összeírását végzik.

— **Előadás Bernhart**
Shawról. Szerdán, vizkereszt,
napján délután tartják meg Baján
az ismeretterjesztő ciklus ötödik
előadását, amikor is délután öt
órai kezdettel Mészáros Gellért
bajai zirci realgimnáziumi tanár
tart előadást a legnagyobb most
élő angol szindarab íróról, a nagy
szkeptikusról: Bernart Shawról.
Ez az előadás irodalmi csemege
számba fog menni azok előtt,
akik ismerik Bernart Shaw szin-
darabjait és vigjitékait, valamint
azt az irányt amivel feljuttotta s
megalkotta a szkepticismust és
felépítette annak rőneszanszát.
Aki érdeklődik az angol irodalom
és elsősorban Shaw iránt, az hall-
gassa meg Mészáros G. előadását.

